

Denna rapport är en sammanställning grundad på Utrikesdepartementets bedömningar. Rapporten gör inte anspråk på att ge en fullständig bild av läget för de mänskliga rättigheterna, demokrati och rättsstatens principer i landet. Information bör också sökas från andra källor.

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer i Haiti 2015–2016

I. SAMMANFATTNING

Haiti är en författningsstadgad demokrati, med nationalförsamlingen som högsta beslutande organ. De främsta hindren för stärkta mänskliga rättigheter är det svaga demokratiska systemet, bristande respekt för rättsstatens principer och en kronisk korruption i alla delar av statsförvaltningen. Nödvändiga reformer har uteblivit och de senaste åren har de offentliga institutionernas ansträngningar fokuserat på återuppbyggnad efter den omfattande förödelsen från jordbävningen 2010 och orkanen *Matthew* hösten 2016, med hundratals dödsfall och stora materiella skador som följd.

Den exekutiva makten delas av presidenten och premiärministern, varav den senare leder regeringen. Presidenten har betydande makt att styra den politiska agendan och en stor del av allmänhetens uppmärksamhet fokuseras på presidentämbetet. Den demokratiska stabiliteten är svag och har på senare år utsatts för stora påfrestningar. Den folkvalde presidenten Martelly avgick i början på 2016 och ersattes av en provisorisk president utsedd av parlamentet. Val till lokala församlingar, nationalförsamlingens båda kamrar och presidentposten inleddes under 2015, men ifrågasattes och ogiltigförklarades. Nya val hölls i november 2016, men resultatet bestreds ånyo. Efter kontrollräkning kunde dock den nationella valmyndigheten, *Conseil Electoral Provisoire*, bekräfta valresultatet. Den vinnande kandidaten, Jovenel Moïse, tillträder i februari 2017.

Några av de allvarligaste övergreppen av mänskliga rättigheter är förekomsten av godtyckliga och utomrättsliga avrättningar av polis- och

säkerhetsstyrkor, samt övervåld och övergrepp mot misstänkta brottslingar och demonstranter. Fängelserna är överfulla och präglas av dåliga sanitära förhållanden. Många intagna hålls kvar i väntan på rättegång, en väntan som ofta blir mycket lång på grund av ett ineffektivt rättssystem. Enligt FN:s freds- och säkerhetsmission (MINUSTAH) väntar 71 procent av de intagna på rättegång.

Våldtäkter och andra sexuella övergrepp mot kvinnor och barn, särskilt bland internflyktingar i tältläger, är fortsatt ett allvarligt problem. Hälsovården är undermålig och koleraepidemin skördar ännu offer. Vissa förbättringar har gjorts för att tillhandahålla utbildning till barn från fattiga familjer.

MINUSTAH tillsammans med UNDP, Unicef och UN Women arbetar för att stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna. Haiti rankas på plats 163 av 188 i UNDP:s index för mänsklig utveckling.

II. RÄTTSSTATENS PRINCIPER

En princip för god samhällsstyrning

Haiti är enligt sin konstitution en parlamentarisk republik med makten fördelad mellan de verkställande, lagstiftande och rättsliga institutionerna. Rättssystemet grundar sig på *Code Napoléon* och har inte förändrats mycket sedan 1837. Domarna i den högsta domstolen, *Cour de Cassation*, utses av presidenten för 10-åriga mandatperioder. Lagen föreskriver ett oberoende rättssystem, men i praktiken påverkas rättsliga processer ofta av regeringsmaktens och parlamentets företrädare. I utnämningen av domare utsätts rättssystemet på samtliga nivåer för politisk påverkan. Rättsväsendet är i allmänhet både korrupt och ineffektivt med många anklagelser om försök att påverka domare och andra rättsliga tjänstemän. För närvarande är sex av Högsta domstolens tolv platser vakanta. Det finns lågt förtroende för rättssystemet hos allmänheten, vilket är en faktor bakom det höga antalet lynchningar av misstänkta brottslingar och andra former av så kallad ”folklig rättvisa”.

Brist på finansiella medel och andra resurser har lett till en dålig övervakning av rättssystemet och resulterat i långa väntetider och många fall vars prövning inte inletts. Detta har förvärrats av att man i hög grad misslyckats med att utnämna domare. Lagstiftningen är oklar kring vem som har ansvaret för rättsliga utredningar, vilket leder till att utredningar därför ofta blir

ofullständiga och/eller starkt försenade. Det medför även att många misstänkta brottslingar tvingas tillbringa lång tid i avvaktan på rättegång. Enligt MINUSTAH väntar 71 procent av de intagna på rättegång. Det har framkommit rapporter från organisationer för mänskliga rättigheter som hävdar att domare och rättsbiträden tagit ut informella avgifter för att inleda rättegångar och kringgå tröga rättsprocesser, medan de som inte har kunnat betala har fått vänta. Det har också lämnats rapporter om okvalificerade jurister som erhållit utnämningar som politiska favörer, samt att politiskt känsliga fall har tilldelats domare som stått nära företrädare för verkställande och lagstiftande organ. Kvinnor är särskilt marginaliserade när det gäller tillgång till rättvisa, på grund av deras svagare ekonomiska ställning och diskriminering i allmänhet. I synnerhet gäller detta de många fallen av sexuellt våld mot kvinnor.

Den lägsta nivån i domstolssystemet, *tribunaux de paix*, saknar ofta resurser och utrustning, och dess domare har ofta separata heltidsarbeten. Ordningen under rättegångar är bristfällig och mutor frekvent förekommande. Som övervakningsorgan för rättssystemet har det Högre rådet för rättsmakten, så kallade *Conseil supérieur du pouvoir judiciaire* (CSPJ) etablerats, men detta råd fungerar otillfredsställande på grund av bristande resurser och professionalitet.

Polis och andra säkerhetsstyrkor har anklagats för utomrättsliga avrättningar och kraftigt övervåld mot misstänkta brottslingar och demonstranter, övergrepp som sällan bestraffas. Enligt gällande lagstiftning ska gripanden bara göras i fall av pågående brott eller enligt en domstolsorder, men närmare hälften av polisens gripanden uppges ske på annat, illegalt, sätt.

Konstitutionen från 1987 implementerades fullt ut först 1995 efter en serie av militärkupper. Fram till 1995 kontrollerade militären allmän säkerhet och lagens efterlevnad, trots att konstitutionen stipulerar en separation av polis och militär. Militären avvecklades 1995 och den haitiska polismyndigheten (PNH) har successivt byggts ut för att upprätthålla säkerheten i landet. Det internationella samfundet har bidragit till utbildning och kompetensutveckling av poliser. PNH har som mål att utöka polisstyrkan till 15 000 före utgången av 2017. FN:s freds- och säkerhetsmission i Haiti, MINUSTAH, har tidigare varit främsta garanten för säkerheten i landet. Styrkan har dock gradvis skurits ner och bestod 2016 av ungefär 2 000 militärer och 2 000 poliser. Det nuvarande mandatet antogs hösten 2016 och

löper ut i april 2017. Diskussioner pågår i FN:s säkerhetsråd om missionens framtida utformning.

III. DEMOKRATI

De politiska rättigheterna och de politiska institutionerna

Haiti är en konstitutionell republik med ett flerpartisystem. Efter flera perioder av diktaturer och auktoritära regimer etablerades ett demokratiskt styrelseskick i och med författningen från 1987 – även om den ständigt utsätts för svåra påfrestningar och kriser. Övergången till demokrati försvaras av de högsta fattighetsnivåerna i västra hemisfären, begränsad tillgång till utbildning, en komplicerad säkerhetssituation, samt en utbredd korruption. Särskilt utmanande för den demokratiska stabiliteten och politiska legitimiteten i Haiti är det återkommande mycket låga valdeltagandet. I det senaste valet röstade enbart 21 procent av Haitis röstberättigade.

Haitis nationella valmyndighet (CEP), som etablerades i och med 1987 års konstitution, ansvarar för landets president- och parlamentsval. Under valkampanjerna har ofta politiska demonstrationer och oroligheter förekommit, ibland med skadade och dödade till följd. Valen till lokala och nationella församlingar samt presidentposten 2015–2016 bedömdes dock av internationella observatörer som fria och rättvisa. Den första omgången innehöll ett rekordantal kandiderande, representerade av 128 partier och 54 presidentkandidater. Samtliga valomgångar har dock kantats av anklagelser om valfusk från oppositionella grupperingar. En undersökningskommission tillsatt av regeringen konstaterade att vissa brister förekommit under valen hösten 2015, men rekommenderade ändå en fortsättning av valprocessen.

I det maktvakuum som uppstod efter att president Martelly avgick i början av 2016 då hans mandatperiod löpte ut, valde nationalförsamlingen att utse senatens talman till provisorisk president under 120 dagar, med främsta uppgift att organisera de förestående valen. Den nya valomgången sköts dock upp av regeringen flera gånger av säkerhetsskäl (den sista gången på grund av orkanen Matthew), men kunde till slut genomföras 20 november 2016. Jovenel Moïse, som var den ledande kandidaten redan 2015, vann presidentvalet med betryggande majoritet, vilket uteslöt behovet av en sista omgång.

Enligt den haitiska konstitutionen ska minst 30 procent av de offentliga posterna innehållas av kvinnor, inklusive politiskt valda sådana. Trots detta kandiderar förhållandevis få kvinnor i politiska val. I det senaste valet var bara tio procent av kandidaterna till senaten kvinnor, och av de 54 presidentkandidaterna var enbart fyra kvinnor. I lokala val har dock den nationella valmyndigheten försökt efterleva författningen, genom att bland annat kräva att minst en av tre kandidater i varje borgmästarval ska vara en kvinna.

Det civila samhällets utrymme

Det haitiska civilsamhället har ett stort antal organisationer engagerade i det politiska livet. Många härstammar från kampen mot diktaturen; bondeföreningar, fackföreningar och religiösa organisationer. Det finns dock ingen ramlagstiftning som skyddar eller reglerar dessa organisationer och särskilt organisationer för mänskliga rättigheter har haft svårt att finna finansiering för sin verksamhet. Flera sådana organisationer har också beskyllts för att vara partiska eller bara stödja vissa politiska grupperingar.

IV. MEDBORGERLIGA OCH POLITISKA RÄTTIGHETER

Respekt för rätten till liv, kroppslig integritet och förbud mot tortyr

Våldsnivån i Haiti är mycket hög. Det framkommer ofta rapporter om godtyckliga och utomrättsliga avrättningar av främst misstänkta brottslingar, utförda av polis och andra officiella företrädare. Det förekommer också övergrepp och misshandel i samband med politiska demonstrationer och oroligheter och även vid dessa har dödsfall inträffat. Som reaktion på den låga tilliten till rättssystemet, som saknar kapacitet att ordentligt utreda samtliga anmälda brott och ställa misstänkta gärningsmän inför rätta, har kriminella gäng och andra beväpnade grupper utfört lynchningar av personer som förmodats ha undkommit rättvisan. Lynchningar utgör närmare 15 procent av morderna i landet.

Lagen förbjuder tortyr, men flera rapporter från civilsamhällesorganisationer påvisar att den haitiska polisen brukat övervåld och misshandlat gripna personer. Fängelserna är kraftigt överbelagda och den ofta mycket långa väntan på rättegång för intagna medför svåra förhållanden för de intagna. I vissa fängelser finns celler som saknar både sängar och fönster för de intagna. Många saknar grundläggande standard som vatten, sanitet, el och medicinsk vård. Många dödsfall inträffar i fängelserna. Malaria och hiv är

allvarliga problem och även utbrott av kolera har förekommit. Enligt MINUSTAH trängs 3 intagna per kvadratmeter på landets största fängelse. Det finns separata anstalter för män, kvinnor och minderåriga, även om de senares ålder inte alltid har kunnat bekräftas. Förhållandena är något bättre på anstalterna för kvinnor. Myndigheterna har börjat bygga nya fängelser som bättre möter internationell standard, bland annat invigdes ett fängelse för kvinnor i januari 2016 i västra delen av landet.

Dödsstraff

Enligt konstitutionen är dödsstraffet avskaffat i såväl freds- som krigstid: *”la peine de mort est abolie en toute matiere”*.

Rätten till frihet och personlig säkerhet

Haitisk lag förbjuder godtyckliga gripanden och frihetsberövanden, men dessa förekommer i stor utsträckning. Författningen föreskriver att gripande endast får ske under pågående brott eller med en domstolsorder. En gripen ska höras av en domare inom 48 timmar, men väntan blir ofta mycket längre.

Myndigheterna har arbetat med att utöka och förstärka den nationella poliskåren och även om målet om 15 000 poliser ännu inte uppnåtts så hade antalet ökat till drygt 14 000 i maj 2016, varav över 1 200 kvinnliga poliser.

Man har också reformerat brottsbalken och lagt fram förslag om att kriminalisera tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling. Åtgärder för att minska tiden för frihetsberövande före rättegång har också prioriterats.

Rättssäkerhet

Lagen föreskriver ett oberoende rättssystem, men det är i praktiken mycket korrupt och ineffektivt. Stora ansträngningar görs för att förbättra poliskåren och ett system med oberoende inspektörer har införts för att stävja övergrepp och misskötsel. Inspektörerna har infört en direktlinje för klagomål från allmänheten och efter utredning föreslagit att ett stort antal poliser ska avskedas. Kvinnor utgör färre än tio procent av poliskåren och dess avdelning för sexuellt och könsbaserat våld lider brist på personal och resurser.

Långa väntetider på rättegång förblir ett allvarligt problem. Av de drygt 11 000 personerna i fängelse var så många som 8 000 intagna i väntan på

rättegång. Därtill finns många intagna på polisstationer. Många har inte fått träffa en advokat eller domare eller fått en tid för rättegång.

Straffrihet

Påståenden om hot från hög nivå mot domare och andra jurister är vanligt förekommande, särskilt i politiskt känsliga fall, där regeringsföreträdare har försökt påverka utgången. Detta leder ofta till att misstänkta blivit ostraffade. Poliserna, även sådana som skilts från sin tjänst på grund av maktmissbruk, ställs sällan inför rätta.

Yttrande-, press- och informationsfrihet, inklusive på internet

Rätten till yttrande, press- och informationsfrihet skyddas i grundlagen. I allmänhet respekteras dessa friheter av myndigheterna, men i samband med valkampanjer har det förekommit att journalister och demonstranter blivit utsatta för trakasserier av polis. Det har även förekommit att journalister dödats.

Vissa ämnen, som narkotikahandel och organiserad brottslighet, uppfattas som känsliga och kan medföra risk för repressalier, varför de får bristande täckning i media. I början av 2016 varnades media av det nationella telekommunikationsrådet från att störa den allmänna ordningen och destabilisera landet genom att publicera vad som skulle vara "falsk information". Destabiliserande publikationer handlade i detta fall främst om vad man menade var nedlåtande information om regeringen och polisen. Som laglig grund hänvisade man till ett dekret från 1977 av den tidigare diktatorn Jean-Claude Duvalier.

Drygt tio procent av befolkningen har tillgång till internet, över hälften av dessa genom mobiltelefoner. Radiostationer är den främsta mediekanalen, snarare än dagstidningar, eftersom att läs- och skrivkunnigheten är låg.

Mötes- och föreningsfrihet

Grundlagen föreskriver mötes- och föreningsfrihet och regeringen respekterar i allmänhet detta. Tillstånd behövs för att hålla politiska demonstrationer och när sådana saknats har polisen ibland reagerat aggressivt.

Religions- och övertygelsefrihet

Grundlagen och andra lagar ger skydd för religions- och övertygelsefrihet. Lagen ger katolska kyrkan rätt till statlig finansiering, men inte andra religiösa grupper. Voodoo registrerades som erkänd religion 2003, men en ansökan från Haitis muslimska samfund att bli registrerade har inte godkänts.

Angrepp har förekommit mot utövare av voodoo och frimurare.

V. EKONOMISKA, SOCIALA OCH KULTURELLA RÄTTIGHETER

Rätten till arbete, rättvisa arbetsvillkor och relaterade frågor

Arbetares rättigheter och arbetsvillkor regleras i en särskild lagstiftning. Arbetstagare, förutom anställda inom den offentliga sektorn, har rätt att bilda fackföreningar och att strejka. Lagen tillåter också kollektivförhandlingar och föreskriver att arbetsgivare ska ingå kollektivavtal om en fackförening representerar två tredjedelar av de anställda och kräver ett kollektivavtal. Strejker är tillåtna om de godkänns av minst en tredjedel av ett företags anställda. Lagen förbjuder vidare avskedande av anställda på grund av fackliga aktiviteter, med böter som påföljd om så ändå sker.

Barn- och tvångsarbete är förbjudet i lagen, men förekommer i omfattande utsträckning i praktiken. Haiti har inte ratificerat ILO:s konvention 182 angående eliminering av de grävsta formerna av barnarbete. Minimialdern för arbete har fastställts till 15 år, men för hemarbete finns ingen åldersbegränsning. I landet finns ett stort system med så kallade ”*restaveks*” inom vilket främst fattiga föräldrar överläter sina barn till hushålls- och jordbruksarbete mot mat och husrum. Enligt en studie av Internationella migrationsorganisationen (IOM) 2012 uppskattades antalet barn som arbetade på detta sätt till mellan 250 000 till 500 000. De utgörs av barn mellan fem och sjutton år, fast många får sluta när de fyller 15 år eftersom de har rätt till lön från den åldern.

Kvinnor utgör närmare 70 procent av den formella arbetskraften och än fler inom textilsektorn, som är landets främsta exportindustri. Diskrimineringen är stor mot kvinnor, både vad gäller löner och andra arbetsvillkor, och de utsätts ofta för sexuella trakasserier.

Myndigheterna har ökat sina ansträngningar att verkställa arbetslagstiftningen och har haft mer dialog med fackföreningarna, som fortfarande är svaga då arbetslösheten är hög och anslutningsgraden låg. Det

finns bara en arbetsdomstol i landet, belägen i huvudstaden Port-au-Prince, och då den har begränsad kapacitet utnyttjas istället ofta ombudsmannen inom den viktiga textilsektorn för medling av arbetstvister.

Rätten till bästa uppnåeliga hälsa

Landets sjuk- och hälsovård har stora brister, men vissa framsteg har gjorts under senare år. Tillgången till allmän vård har ökat, även om den huvudsakligen tillhandahålls av den privata sektorn. Barnadödligheten har sjunkit med närmare hälften sedan 1990, även om den fortfarande är bland de högsta i regionen. Mödravården har förbättrats och mödradödligheten har sjunkit till 150 dödsfall per 100 000 levande födselar 2015. Medellivslängden är enligt Världshälsoorganisationen WHO 64 år för män och 66 år för kvinnor, den lägsta i Latinamerika och Karibien.

Skötseln av hälsovården är en central fråga, vilket blev uppenbart under en fem månader lång strejk 2016 på Haitis 13 offentliga sjukhus, efter läkarnas krav på bättre arbetsförhållanden och arbetsvillkor. Ingen sjukvård på de offentligt finansierade sjukhusen kunde då erbjudas befolkningen och minst fyra personer beräknas ha omkommit som en följd av brist på vård.

Koleraepidemin, som bröt ut år 2010 i efterverkningarna av jordbävningen, förvärrades efter orkanen Matthew hösten 2016, och fortsätter att skörda många offer. Sedan början på epidemin har 800 000 insjuknat och mer än 9 000 omkommit, vilket därmed utgör den allvarligaste sanitära krisen i landets historia. Zikaviruset har också fått fäste i landet och den låga hälsovårdsstandarden leder till otillräcklig vård för barn som fötts med mikrocefali.

Rätten till utbildning

Grundutbildning är enligt författningen allmän, gratis och obligatorisk och antalet barn som börjar skolan har stigit till 88 procent. Enbart 66 procent av barnen fullföljer dock de sex första åren av primärutbildning och nivån sjunker till 33 procent för den nioåriga grundutbildningen. Regeringen startade 2011 ett nytt program för att säkerställa att fler barn från fattiga familjer, särskilt på landsbygden, börjar skolan och har kompletterat detta med program för skolmåltider och skoltransporter. Enligt utbildningsministeriet var närmare 1,5 miljoner barn registrerade i detta program i landets samtliga tio län. Men fortfarande tillhandahålls närmare 90 procent av utbildningen av privata organisationer.

Läs- och skrivkunnigheten har ökat, särskilt bland de unga. Totalt uppgick den 2012 till 74 procent bland kvinnor och 79 procent bland män.

Under augusti och september 2015 höll utbildningsministeriet ett antal träningsseminarier för undervisningspersonal för att de bättre skulle kunna förstå och stödja elever med funktionsnedsättning.

Rätten till en tillfredsställande levnadsstandard

Haiti, med en befolkning på över tio miljoner, är västra hemisfärens fattigaste land och också ett av världens allra fattigaste länder samtidigt som den ekonomiska ojämlikheten är mycket hög. I UNDP:s index över mänsklig utveckling 2016 hamnade landet på plats 163 av 188, några platser sämre än för ett par år sedan. Det var också sist i Amerika-regionen.

Återuppbyggnaden efter jordbävningen 2010 har gått långsamt och drabbades av ett allvarligt bakslag när orkanen Matthew passerade över landet hösten 2016 och lämnade enorm förödelse bakom sig. Behovet av internationellt bistånd är fortsatt mycket stort, men myndigheternas förmåga att samordna och planera för insatserna är låg.

VI. RÄTTEN ATT INTE UTSÄTTAS FÖR DISKRIMINERING

Kvinnors åtnjutande av mänskliga rättigheter

Enligt konstitutionen garanteras allas lika rätt inför lagen samt rätten att utöva alla sina rättigheter oavsett kön eller civilstånd. Kvinnor diskrimineras dock återkommande inom alla sektorer i samhället och enbart 3,5 procent av ledamöterna i parlamentet är kvinnor.

Sedan 1994 finns ett särskilt kvinnoministerium som dock lider av mycket begränsade resurser. Men förbättringar görs och en multisektoral kommitté har tillsatts för att genomföra kvoteringen med 30 procent kvinnor i regeringen och den offentliga förvaltningen. Man har också beslutat om inrättande av ett jämställdhetskontor i parlamentet samt en myndighet för att bekämpa våld mot kvinnor. År 2014 antogs en jämställdhetsplan och sedan 2012 finns en nationell plan för att bekämpa våld mot kvinnor.

Våldtäkt är olagligt, men betraktas inte som brottsligt om det sker inom äktenskapet. Våldtäkter rapporteras om i låg utsträckning då många brottsoffer befarar repressalier och har lågt förtroende för rättssystemet och brottet är underrepresenterat i brottsstatistiken.

Sexuella övergrepp mot kvinnor har varit särskilt vanligt förekommande i läger för hemlösa och regeringen har i samarbete med MINUSTAH och olika FN-organ vidtagit ett antal åtgärder för att minska detta våld.

Barnets rättigheter

Det lagliga skyddet för barnets rättigheter är svagt, men myndigheterna har försökt öka samarbetet med civilsamhällesorganisationer för att förbättra situationen. Hälsoindikatorer visar att situationen har förbättrats, barnadödligheten har minskat, men enbart 60 procent av barnen vaccineras. Enligt UNDP:s rapport om mänsklig utveckling för 2016 är barnadödligheten i Haiti 52,2 av 1 000 födda.

Barn utsätts för våld och sexuellt utnyttjande. Åtgärder har vidtagits och det finns nu ett akutnummer för allmänheten att rapportera fall av barnmisshandel, övergrepp och människohandel. Ett fosterfamiljsprogram har upprättats för att ta hand om fall av barnarbete och exploatering. En ny adoptionslag har antagits, barnhem inspekteras systematiskt och domare har utbildats i lagstiftning om adoptioner och människohandel.

Ett särskilt problem i Haiti är systemet med minderåriga barn som arbetar i hemmen, så kallade ”*restaveks*”, som uppskattas av IOM vara mellan 250 000 till 500 000 barn, de flesta flickor. Dessa barn blir ofta utnyttjade av sina värdfamiljer och tvingas till obetalt arbete. Det haitiska socialministeriet har genomfört ett projekt för att utreda hur omfattande systemet med *restaveks* är, och uppskattade antalet barnarbetare till 400 000, varav över hälften arbetade under oacceptabla förhållanden.

Det finns också tiotusentals gatubarn, främst i Port-au-Prince, de flesta pojkar. Många har flytt från hem som *restaveks*, men många har också förlorat sina föräldrar i jordbävningen 2010. Rapporter har pekat på att dessa gatubarn löper stor risk att bli utnyttjade sexuellt eller på andra sätt, få begränsad eller ingen utbildning, och tvingas till tiggeri och prostitution. Flera enskilda organisationer bistår dessa barn, men de är helt beroende av utländsk finansiering. Myndigheterna söker utvärdera organisationers arbete för att säkerställa att barnen inte löper risk att utsättas för övergrepp. För närvarande tillåts inte öppnandet av nya barnhem.

Rättigheter för personer som tillhör nationella, etniska, språkliga och religiösa minoriteter samt urfolk

Lagen föreskriver inget förbud mot diskriminering av olika minoritetsgrupper och dessa utsätts ofta för nedsättande behandling som sällan anmäls. Religiösa minoriteter utsätts för trakasserier och diskriminering och angrepp har förekommit mot utövare av voodoo och frimurare.

Diskriminering på grund av sexuell läggning eller könsidentitet

Det finns inga lagar mot diskriminering av personer på grund av sexuell läggning eller könsidentitet och diskriminering av HBTQ-personer är vanligt förekommande. Våldsamma attacker mot HBTQ-personer har rapporterats.

Det finns inga lagar som kriminaliserar sexuell läggning eller relationer mellan personer av samma kön. Inte heller några rapporter att polis eller andra myndigheter tillgripit våld eller andra övergrepp mot HBTQ-personer förekommer. Ledande presidentkandidater och andra politiker har dock fördömt vad de kallat ”dålig moral” bland par av samma kön och förklarat att de inte stödjer några lagliga rättigheter för dessa, allra minst rätten till äktenskap.

HBTQ-sammanslutningar rapporterar om en större känsla av osäkerhet och mindre förtroende för myndigheterna i huvudstaden än ute på landet. De menar att de har stora svårigheter att få klagomål om övergrepp och diskriminering prövade av myndigheterna. Antalet rapporter om våldtäkter och sexuella övergrepp är lågt, bland annat på grund av rädsla för repressalier.

Flyktingars och migranters rättigheter

Haiti är främst ett land från vilket folk emigrerar. De vanligaste destinationerna är Nordamerika och Karibien, främst till Dominikanska republiken och Guyana, men på senare tid även till övriga Sydamerika, i synnerhet Brasilien. Migrationsfrågorna har fokuserat på den ändrade medborgarlagstiftningen i grannlandet Dominikanska republiken, där stora mängder haitier eller personer med haitiskt ursprung bor. Det senaste året har över 100 000 personer återvänt till Haiti från grannlandet, de flesta på egen hand, men många har utvisats från Dominikanska republiken på grund av att de saknat uppehållstillstånd.

Sedan jordbävningen 2010 finns ett stort antal internflyktingar i Haiti. Som mest utgjorde dessa över 1,5 miljoner personer, men i mitten av 2016 hade antalet minskats till ungefär 60 000, tack vare omfattande bostadsprogram utförda av FN och andra internationella organisationer i samarbete med regeringen.

Rättigheter för personer med funktionsnedsättning

Författningen stipulerar att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till utbildning och ett självständigt och oberoende liv. Lagen förbjuder också diskriminering på arbetsmarknaden mot personer med funktionsnedsättning och föreskriver att regeringen ska integrera sådana personer i jobb inom den offentliga sektorn.

Jordbävningen 2010 ledde till ett kraftigt ökat antal personer med funktionsnedsättning och internationell uppmärksamhet gavs åt att öka stödet till denna grupp i samhället. Landets djupa och omfattande fattigdom, tillsammans med brist på offentlig service och utbildningsmöjligheter, gör att dessa personer har det fortsatt svårt och också utsätts för social stigma på grund av sina funktionsnedsättningar. Särskilt personer med mentala funktionsnedsättningar har blivit marginaliserade och försummade i samhället.

Statliga myndigheter, i samarbete med internationella organisationer, har inlett ett stort antal program för att bistå personer med funktionsnedsättning och arbete pågår också för att förbättra lagstiftningen. Genom programmet ”*Kore Moun Andikapè*” har staten gett stöd till över 2 000 personer med funktionsnedsättning för att möjliggöra bättre socioekonomisk integration.

Ratifikationsläget avseende centrala konventioner om mänskliga rättigheter

Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter, *International Covenant on Civil and Political Rights (ICCPR)* ratificerades år 1991. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt och det fakultativa protokollet om avskaffandet av dödsstraffet har inte ratificerats.

Konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, *International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (ICESCR)* ratificerades år 2013. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt har inte ratificerats.

Konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering, *International Convention on the Elimination of all forms of Racial Discrimination (ICERD)* ratificerades år 1972.

Konventionen om avskaffandet av alla former av diskriminering mot kvinnor, *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (CEDAW)* ratificerades år 1981. Det fakultativa protokollet om enskild klagorätt har inte ratificerats.

Konventionen mot tortyr, *Convention Against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CAT)* signerades år 2013. Det fakultativa protokollet om förebyggande av tortyr har inte ratificerats.

Konventionen om barnets rättigheter, *Convention on the Rights of the Child (CRC)* ratificerades år 1995. Det tillhörande protokollet om barns indragning i väpnade konflikter signerades år 2002 och det tillhörande protokollet om handel med barn, barnprostitution och barnpornografi ratificerades år 2014.

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, *Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)* ratificerades år 2009.

Konventionen mot påtvingade försvinnanden, *International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearances (ICED)* signerades år 2007.

Flyktingkonventionen, *Convention Relating to the Status of Refugees (Refugee Convention)* och det tillhörande protokollet ratificerades år 1984.

Romstadgan för internationella brottmålsdomstolen, *Rome Statute of the*

International Criminal Court (ICC) har inte ratificerats.

Regionala instrument

Amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter, *American Convention on Human Rights (ACHR)*, ratificerades år 1977.

Tilläggsprotokollet om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter signerades år 1988 och tilläggsprotokollet om avskaffandet av dödsstraffet har inte ratificerats.

Erkännande av Interamerikanska domstolens (*IACHR*) jurisdiktion, accepterades år 1998.

Interamerikanska konventionen för förebyggande och bestraffning av tortyr, *Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture*, signerades år 1986.

Exempel på svenskt och internationellt arbete rörande mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Genom EU:s stöd till Haiti bidrar Sverige, tillsammans med övriga medlemsstater, till det bilaterala biståndsprogrammet som bland annat arbetar med att stärka respekten för mänskliga rättigheter i landet. Vidare lämnade Sverige omfattande humanitärt stöd till Haiti efter jordbävningen 2010 och återigen efter orkanen 2016, bland annat till stöd för kvinnor och barn i läger, till hälsoinsatser i kampen mot kolera och till tillfälliga bostäder. Detta stöd förmedlades främst via Internationella organisationen för migration IOM, FN:s barnfond Unicef och FN:s livsmedelprogram WFP.

I den universella granskningsmekanismen (UPR) vid FN:s råd för mänskliga rättigheter gav Sverige rekommendationer till Haiti som framförallt berörde barns situation inklusive barnarbete och gatubarn, men även förhållandena på anstalter.